

DİPLOMAT

№ 08(021) Oktyabr, Çiriya Pêş 2005

İctimai-siyasi qəzet
Rojnama civakî û siyasî

Qiyməti
Hêjaye 1000 manat

**AZƏRBAYCAN
RESPUBLİKASININ
PREZİDENTİ CƏNAB
İLHAM ƏLİYEV
6 NOYABRDA
KEÇİRİLƏCƏK
SEÇKİLƏRİN
OBYEKTİVLİYİNİN
QARANTIDIR!**

**Həyatını, varlığını,
mənəviyatını, xalqına,
millətinə bağlayan, hər
zaman publisistik yazılarında,
fəlsəfi şeirlərində, hərarətli
çıxışlarında Azərbaycanımızın
şərəfini daima şöhrətləndirən
qeyrətli el qızı Telli xanım
Əliyevaya səs verin!**

**Sizin hər birinizin
problemi mənim
problemimdir!
Səs verin ki,
problemsiz yaşayaq!**

Səh.2-də

**Иракские курды
торжественно
перезахоронили останки
части погибших от рук
режима Хусейна в 1983
году накануне суда над ним**

Səh.7-də

**PAYTEXTA KURDISTANÊ
HEWLÊR WÊ PIR
RINDIK Û XWAŞBE**

Mêvanê me parêzkarê Hewlêrê,
endamê Parlamêntoya Kurdistanê
kek Nawzad Hadî Mawlude

Səh.4-də

**25 saylı Nizami 2-ci seçki
dairəsindən Azərbaycan
Respublikası Milli Məclisinə
deputatlığa namizəd
NURUZADƏ ŞUBAY
CAVAD OĞLU**

Səh.3-də

**Hemu
gelên
Azərbaycanê
slavênme
bigîhînin**

Mêvanêmin
wezîrê
rewşenbîrê hêla
Kurdistanê
Silêmanî kek
Fettah Zaxoyîye

Səh.5-də

**121 saylı Laçın Seçki
Dairəsindən Azərbaycan
Respublikası Milli
Məclisinin deputatlığına
namizəd
ZAKİR BALƏDƏ
OĞLU PAŞAYEV**

Səh.3-də

Həyatını, varlığını, mənəviyatını, xalqına, millətinə bağlayan, hər zaman publisistik yazılarında, fəlsəfi şeirlərində, hərarətli çıxışlarında Azərbaycanımızın şərəfini daima şöhrətləndirən qeyrətli el qızı Telli xanım Əliyevaya səs verin!

Mən Telli Pənah qızı Əliyeva Qərbi Azərbaycanın Vedibasar mahalında anadan olmuşam. Azərbaycan Dövlət Universitetinin jurnalistika fakültəsini bitirdikdən sonra, 1980-ci ildən Azərbaycan Dövlət tele-radio şirkətində, 2005-ci ildən isə Azərbaycan Televiziya və Radio verilişləri Qapalı Səhmdar Cəmiyyətində işləyirəm. Azərbaycan Ya-

zıçılar birliyinin və Azərbaycan Jurnalistlər birliyinin üzvüyəm.

"Qızıl Qələm", "H.B.Zərdabi", "Araz", "Nəvəvan" mükafatlarının laureatı, çoxlu sayda müsabiqələrin qalibiyəm.

İki şer kitabının, 3 publisistik toplusunun, yüzlərlə məqalənin, televiziya verilişinin, bir neçə televiziya filminin müəllifiyəm.

31 sayılı Suraxanı 2-ci seçki dairəsindən Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinə deputatlığa namizəd Telli xanım Pənah qızı Əliyeva ilə tanış olmaq

Əgər mənə özünüze Vəkil seçsəniz

- Sizinlə mütəmadi əlaqə saxlayıb, qanun daxilində problemlərinizi həll etməyə;

- Sizin haqqınızın və hüquqlarınızın (əmək, təhsil, sağlamlıq, istirahət, mülkiyyət, sosial müdafiə) müdafiəçisi olmağa;

- Yeni iş yerlərinin açılmasına;

- Ali təhsili övladlarınızın ixtisasına uyğun təmənnasız işlə təmin edilməsinə nail olmağa;

- Sizin qaz, su, yol, ətraf mühitin təmizliyi kimi qayğılarınızın aradan, qaldırılmasına kömək göstərməyə;

- Əlillərin, şəhid ailələrinin, qaçqın və məcburi köçkünlərin; veteranların, aztəminatlı ailələrin sosial müdafiəsinin yaxşılaşdırılması üçün müvafiq strukturlarla əlaqə saxlamağa;

- Uşaqlarınızın təhsili, sağ-

lamlağı, gənc ailələrin evlə təmin olunmasına qayğı ilə yanaşılması probleminin həllinə **VAR QÜVVƏMLƏ ÇALIŞACAĞIMA SÖZ VERİRƏM !!!**

ƏZİZ SEÇİCİM, MƏNİM AMALIM :

Dövlətə - yenilməzlik!

Millətə - bütövlük!

Ölkəyə - güclü iqtisadiyyat!

Sahibkarlara - dəstək!

Aztəminatlı ailələrə - yardım!

Atalara - iş yeri!

Analara - rahatlıq!

Övladlara - nurlu sabah!

Gənclərə - açıq yol!

Evsizlərə - mənzil!

Qocalara - mərhəmət!

Körpələrə - şəfqət!

Veteranlara - qayğı!

Şəhid ailələrinə - diqqət!

Qaçqınlara - yurda görüş!

Köçkünlərə - yurda dönüş!

Mən niyə Millət

Vəkili olmaq istəyirəm?

Televiziya jurnalisti kimi uzun illər boyu minlərlə insanın problemləri, ağrı-acıları ilə daha yaxından tanış ola bildim. Mən hər addımda sizin hüquqlarınızın tapdanmasının, haqlarınızın pozulmasının şahidi olmuşam. İşsiz ailə başçıların, əlacsiz anaların, ali təhsil alan, lakin təmənnasız, tapşırıqsız iş tapa bilməyən gənclərin, aldığı pensiya dərmanına belə çatmayan ahılların, bəzən ehtiyac üzündən atılmış körpələrin, yurd həsrətli qaçqın və köçkünlərin dərdi mənim qəlbimi göynədir. Çox vaxt mənə müraciət edənlərin heç də hamsına yardımçı olmağa səlahiyyətim çatmayıb.

Sizin problemlərinizin həlli üçün səlahiyyəti yalnız və yalnız

SİZİN SƏSİNİZLƏ QAZANA BİLƏRƏM!

BU SƏNİN HAQQINDIR, HAQQINA SƏS VER!

Telli xanımın seçicilərlə görüşləri

**Sizin hər birinizin problemi mənim problemimdir!
Səs verin ki, problemsiz yaşayaq!**

25 sayılı Nizami 2-ci seçki dairəsindən Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinə deputatlığa namizəd **NURUZADƏ ŞUBAY CAVAD OĞLU**

SEÇİLƏRƏMƏSƏ GÖRƏCƏYİM İŞLƏR

1. Azərbaycanda sosial ədalət prinsiplərini tənzimləyən, yoxsulluğu, haqsızlığı və hüquqsuzluğu aradan qaldıran, əbədiyaşar qanunların qəbul olunmasına nail olmaq və sistemli şəkildə qanunların işlənməsinə nəzarət etmək.

2. Azərbaycan xalqının gəncliyinin sağlamlaşdırılması və zənginləşdirilməsi məqsədi ilə Nizami rayonunda və respublika miqyasında

Azərbaycanımızın tanınmış tarixçi alimi, Qarabağ probleminə aid hələ SSRİ dövründə cəsarətli çıxışları ilə fərqlənən, ailəsinin itirdikdən sonra, üç kiçik övladına həm analıq, həm də atalıq edən və bütün həyatını övladlarımızın təlim-tərbiyəsinə həsr edən, öz qüdrətli zəkası ilə Azərbaycanımıza daima gərək olan tarixçi alim, şair, hədsiz vətənpərvər, sizin vəkaliniz olmağa layiq olan Nuruzadə Şubay Cavad oğluna səs Verin! Peyğənbərimiz demişdir: "Alimin mürəkkəbi şəhidin Qanı qədər əzizdir"

08.03.1954-cü ildə Goranboy rayonunun Qızılhacılı qəsəbəsində anadan olmuşdur. Orta məktəbi bitirdikdən sonra 1969-cü ildən Bakının Nizami rayonunda yaşayır. Almaniya hərbi xidmətdə olmuş, ehtiyatda olan zabitdir 1975-1980-ci illərdə ADPU-nun Tarix və Dövlət Hüququ fakültəsində oxumuş və həmin fakültəni fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir. Bakıda müəllim, internat məktəbində direktor müavini, Qaradağ RXTŞ-də metodist, Hüquq Mühafizə İnspektorlu işləmişdir. 1989-cu ildə ADPU-nin aspirantı olmuş və 1992-ci ildə dissertasiya müdafiə edərək tarix elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almış, hal-hazırda həmin universitetin dosenti və doktorantıdır. 5 kitabın 30-dan artıq elmi məqalənin müəllifidir. Nuruzadə Şubay Cavad oğlu 3 övlad atasıdır. 1992-ci ildə həyat yoldaşı vəfat etdikdən sonra övladlarının qayğısını tənha özü çəkir. 6 noyabr 2005-ci il tarixli Milli Məclisə seçkilərdə iştirak etmək üçün heç bir partiya tərəfindən deyil, müstəqil olaraq öz namizədliyini irəli sürmüşdür.

disspanserləşdirmə işinin tətbiqi, yəni doğulan uşaqların dərhal dövlət hesabına sığortalanması, uşaq bağçalarının yalnız dövlət təhcizatında fəaliyyəti və məktəbəqədər müəssisələrin növbəli iş rejiminə keçməsi barədə qanunların qəbulu.

3. Nizami rayonunda işsizlərin, xəstə və qocaların, təqaüdcülərin pulsuz dərman və müdətli ərzaqla təmin olunmasına nail olmaq və "Nizami rayonu sosial problemlərsiz rayondur" proqramının həyata keçirilməsi uğrunda mübarizə aparmaq.

4. Ali məktəblərə qəbul olunmuş tələbələrin güzəştli ödənişlərlə təhsil alması və onların təhsilini bitirdikdən sonra iş yeri ilə təmin olunmasına nail olmaq. Kadr siyasəti ilə əlaqədar aparılan yerliçilik, proteksionizm və digər neqativ hallara qarşı mübarizə aparmaq.

5. Nizami rayon ərazisində magistral, ikinci dərəcəli və məhəlli yollarının statusunun dəqiqləşdirilməsi, ümumrespublika strateji və qeyri strateji yolların, yeraltı keçidlərin və dayanacaq-ların bərpası və yenidən qurulması haqqında qa-

numvericilik yolu ilə tənzimlənməsinə nail olmaq.

6. Respublikada fəaliyyət göstərən xarici şirkətlərin təciliyyətdə işləyən azərbaycanlı fəhlələrin və digər mütəxəssislərin hüquqlarının qorunması məqsədi ilə həmin şirkətlərə təcilməyən müstəqil həmkarlar təşkilatının yaradılması, xaricilərlə yerli vətəndaşların bərabər əmək haqqı almalarına nail olmaq.

7. Qarabağ probleminin həllinin obyektiv variantının irəli sürmək "Hamı Qarabağlıdır" proqramını həyata keçirmək, "Sülh ya müharibə" amilinin dəqiqləşdirilməsinə nail olmaq.

8. Hər ayın sonuncu bazar günü Nizami rayon sakinlərinin ərizə və şikayətlərini qəbul etmək.

Əziz Nizami rayon sakinləri! Mən həyatımı bu rayonla bağlamış bir adam kimi, sizin problemlərinizi yaxşı bilirəm, çünki mən də bu problemlər əhatəsindəyəm. Əgər bu problemlərdən qurtarmaq istəyirsinizsə, şirin vədlərə deyil, reallığa, ədalətə tənənəsinə səs verin. Mən seçilsəm də, seçilməsəm də əbədi olaraq sizinləyəm. Atalar yaxşı deyib: "Uzaq qohumdan yaxın qonşu irəlidir". İndi səlahiyyət və seçim sizindir, əziz Nizami rayon sakinləri!

SİZ XALQ ZİYALISINI SEÇİNKİ, O DA SİZİ MUDAFİƏ EDƏBİLSİN!

121 sayılı Laçın Seçki Dairəsindən Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatlığına namizəd **ZAKİR BALƏDƏ OĞLU PAŞAYEV**

Paşayev Zakir Balədə oğlu 5 sentyabr 1961- ci il tarixində Laçın rayonunun Bozlu kəndində anadan olmuşdur.

O, 1978-ci ildə Bozlu kənd orta məktəbini əla qiymətlərlə bitirdikdən sonra həmin ildə Azərbaycan İnşaat Mühəndisləri İnstitutuna daxil olmuş və institutu 1984-cü ildə müvəffəqiyyətlə bitirdikdən sonra təyinatla SSRİ-nin Ulyanovsk şəhərində "Mars" EİB-də mühəndis vəzifəsində əmək fəaliyyətinə başlamışdır.

Zakir Paşayev 1984-1986-cı illərdə hərbi xidmətdə olmuş, 1986-1989-cu illərdə Gəncə 2-saylı Körpü-Tikinti idarəsində iş icraçısı vəzifəsində çalışmış, 1989-1990-cı illərdə La-

çın 7- saylı Körpü-Tikinti idarəsində baş mühəndis, 1990-2000-ci ilə qədər isə həmin idarənin rəisi vəzifəsində işləmiş, 2000-2004-cü illər Ağdam 4- saylı Yol İstismar Tikinti idarəsində rəis müavini işləmiş, 2004-cü ildən hal-hazırda kimi Laçın rayonunun 55- saylı Yol İstismar idarəsində rəis müavini vəzifəsində işləyir. Ailəlidir, üç övladı var.

Qardaşı Nəsibov Kamil Balədə oğlu 1993-cü ildə Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda gedən döyüşlərdə şəhid olmuş, ölümündən sonra ona "Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı" fəxri adı verilmişdir.

Bitərəfdir.

MÜRACİƏTİ:

Əziz seçicilər!

Bu il noyabrın 6-da keçiriləcək parlament seçkilərinin obyektiv və ədalətli keçirilməsi ümidi ilə bu seçkilərə qatılmışıq. Bu seçkilərin şəffaf keçirilməsi dünya miqyasında dövlətimizin demokratik bir dövlət olmasını sübut edər və Azərbaycanın müstəqil dövlətçilik tarixində, mühüm, bəlkə də, həlledici bir mərhələnin başlanğıcı ola bilər.

Zənimizcə, bu da reallıqdır ki, Azərbaycanın ikinci dəfə qazandığı müstəqillik tarixində, ilk dəfə olaraq bu seçkilərin azad və ədalətli keçməsi imkanları böyükdür.

Həm də ona görə ki, bütün dünyanın diqqətinin regionumuza yönəldiyi bir vaxtda, azad və demokratik seçki keçirmək mədəniyyətimizi, demokratik dəyərlərlə yaşamağa tam hazır və layiq olduğumuzu sübut etmək, bununla da neçə illərdə yığılıb üst-üstə qalaqlanan problemlərimizin, dördlərimizin çarəsini tapmaq, bizi inkişafa aparacaq yolu müəyyənləşdirmək şansı, fürsəti qazanırıq.

Hamınıza bəllidir ki bu yaxınlarda Respublika Prezidenti İlham Əliyev cənabları seçkilərin

demokratik keçirilməsini tələb edən sərəncam imzalamışdır.

Əgər biz bu tarixi şansı olduğu kimi dəyərləndirib, əvvəlki dövrlərdən fərqli olaraq, aktiv şəkildə seçkilərdə iştirak edəcək və məhz xalqımızı düşünən, onun problemlərini həll etmək gücündə, qabiliyyət və bacarığında olan şəxsi seçib onun müdafiəsində duracaq və qələbəsini təmin edəcəyiksə, deməli, həqiqətən də, bu mərhələyə uğurla qədəm qoyacağıq.

Mən inanıram ki, son illərin siyasi oyunlarından, çəkişmələrdən, haqqınızı tapmayan hökumətdən və tapdığınız haqqınızı qoruya bilməyən müxalifətdən bezmiş, yorulmuş Sizlər-
Seçicilər bu fürsəti qaçırmayacaqsınız.

Əvvəlki dövrlərdən fərqli olaraq, indi-məhz qarşısında istədiyiniz, tanıdığınız və inandığınız namizədi sərbəst şəkildə Milli Məclisə seçmək və ondan öz haqlarınızın müdafiəsini tələb etmək imkanı yaranıb

Siz bu fürsəti əldən verməyin!

Mən Sizləri, hər şeydən əvvəl, aktiv olmağa, bu seçkilərə laqeyd, biganə yanaşmamağa, məntəqələrə gəlməyə və öz vicdanınızın səsinə qulaq asaraq seçim etməyə çağırıram! Çünki in-

san vicdanını Allah danışdır, o, yalan demir, həqiqəti söyləyir. Siz də məhz vicdanınızın səsinə qulaq asaraq seçim edin!

Əziz Laçınlılar!

İndiyədək bu rayonda mənə olan münasibətiniz və daxili inamım mənə əminlik yaradır ki, əgər Sizlər də vicdanınızın səsinə dinləyərək, seçim edəcəksinizsə, onda, məhz mənə səs verəcəksiniz. Çünki mən yalnız və yalnız Sizlər üçün, haqlarınızı daha əzmlə qorumaq, problemlərinizi həll etmək üçün bu seçkilərə qatılıram.

Əmin ola bilərsiniz ki, səs verəcəyiniz təqdirdə, Siz:

- dərdinizi öz dərdi, sevincinizi öz sevinci bilən sadıq dost, qardaş;

- Sizi təlayan, hər gün və hər yerdə hüquqlarınızı kobudcasına pozan korrupsioner, rüşvət-xor məmur ordusuna qarşı barışmaz bir mübariz;

- Sizin həyat şəraitinizi yaxşılaşdıracaq, firəvan və təhlükəsiz yaşayışımızı təmin edəcək qanunlar hazırlayıb təqdim edən və onların qəbuluna çalışın, hər birinizi parlamentdə ləyaqətlə təmsil edəcək, Sizlərə təmənnaşiz xidmət göstərəcək səmimi bir insan;

- parlamentin funksiyalarını bilən və ona uyğun olaraq, Sizin hər birinizin və bütövlükdə Vətənimizin xidmətində duracaq bir deputat qazanacaqsınız.

Əziz seçicilərim!

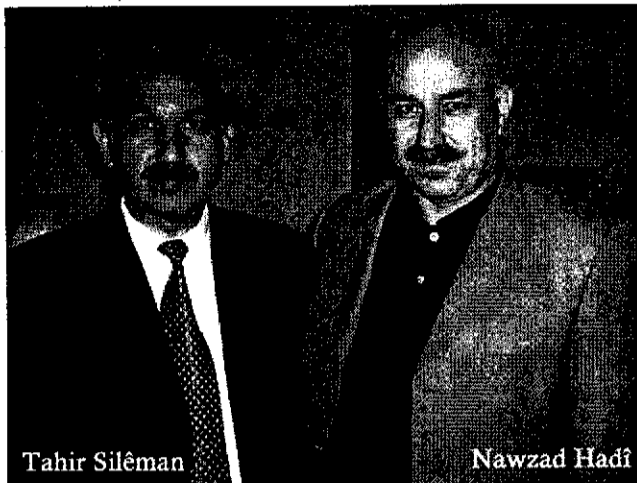
Ancaq və ancaq Siz bu seçkilərin taleyini müəyyənləşdirəcəksiniz!

Doğru, hər kəs üçün nümunəvi seçim də Sizlərin taleyini müəyyənləşdirəcək!

Odur ki, məntəqələrə gəlin və hamıya sübut edin ki, Ağıllı Seçimlə Ləyaqətli Adama özünü müdafiəçisinə çevirə bilərsiniz! Uca tanrı haqq işimizdə köməyimiz olsun!

Sizə hörmət və ehtiramla sizin Paşayev Zakir Balədə oğlu.

PAYTEXTA KURDISTANÊ HEWLÊR WÊ PIR RINDIK Û XWAŞBE

Tahir Silêman

Nawzad Hadî

– Kek Nawzad, hun zanin eva sala duyemîne wekî ez dême Kurdistanê, we ziyaret dikim û agahî didime xwandavana. Ez mêze dikim, wekî faşîstê xwînwar bajarê kevnar paytaxta Kurdistanê xerave hîştîye, usa ji ez dibînim eva saleke pir avahiyên nu hatine ava kirinê lê hemberî kek Nawzad, hele pir kar u xebatê giran heye wekî Hewlêr bibe bajarekî paqij û xwaşik. Kek Nawzad, çi planên we heye wekî sistêma kanalizasyonê, avê, wan xaniyên kevnar û xirave paqij bikin, dewsa wana xaneyên nu ava bikin?

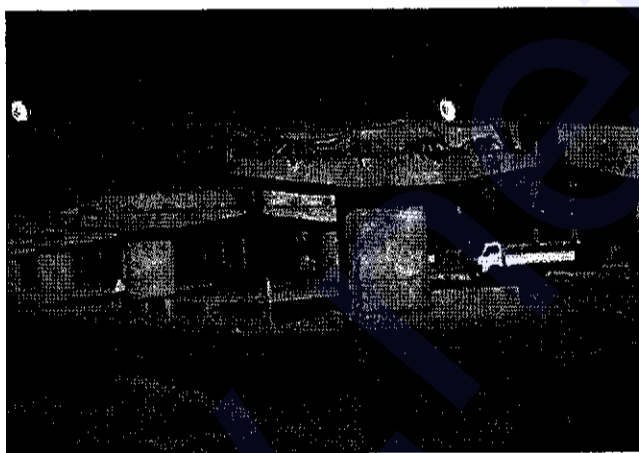
– Hun xêr hatin, ser sera-ser çava, xêr hatin Kurdistanê, xêr hatin paytaxta Kurdistanê Hewlêrê, ez gelekî xoşhalin cenabê we wextekî waha dijwar hatîye Kurdistanê digere, hîn dibe û agahî dide xwandevana. Wusa ji em, ji aliyê xwe da pir-pir silava dikin gelên kurdên Azerbaycanêra.

Hûn ji zanin Hewlêr bajarekî kevnare, ew li cîhanê rêza bajarên kevnardaye emrêwî heft-heşt hezar salin, belkî ji kevnartire ji. Wuya dirokzanê wê bizanbin.

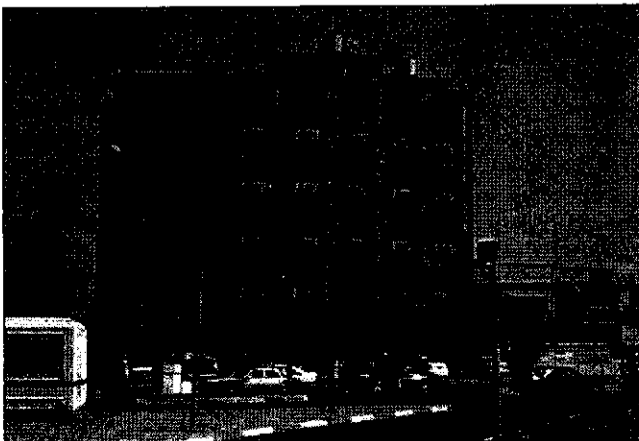
Pirê bajarê Hewlêr,

maye, hemu deveran, bajar û gundên Kurdistanê çend sed salin bin destê dadirkaranda ruxîyaye, hilweşiyaye. Gûnd û bajarên gelên kurda xerave maye. Hê ji hine parçen mayin ew buyerana dên serê gelên kurda.

Ew roja paş pîroze, ji sala 1991-ê Dihok, Silêmanî û Hewlêr ji destê faşîst xilaz bû, wî çaxî li buçêd Kurdistanê tu pare tunebû wekî avadan kirina bajar û gundê Kurdistanê bikin. Lê bi qanuna nu, bi serkarîyê Serok Mesud Barzanî hine projeyên biçûk hatin avitin, bi vê projeyî va avadan kirina bajar û gundên Kurdistanê dest pê kirîye.

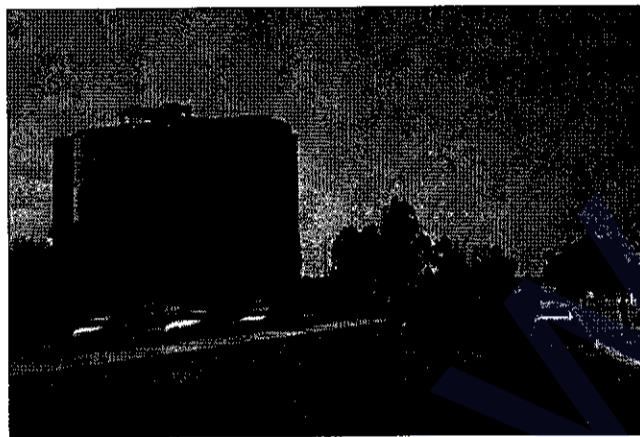
dikarim bêjim, boy hemû mucûzat û leşkerê dinyayê hatin-çûna vê menteqê dêrika xweda ta nuda bajareke serbilinda gelê kurda, remzeke şahane buna kurda hê maye vê derê, li Hewlêrê. Karên avadan kirina bajarê Hewlêrê ji xeraviyê dîktatorê faşîst û wek wî, bi sed salan bajêr xerav û belav kirine. Yê herî dijwar, wan avahiyên helweşiyayê paqij kirin û ji bajêr derxistine. Boy avahiyên mayinra tu xeter çênebe. Ne tenê bajarê Hewlêrê xerave

Mêvanê me parêzkarê Hewlêrê, endamê Parlamêntoya Kurdistanê kek Nawzad Hadî Mawlude

Naha hine mesele wekî meseleya Kerkuk, Xanegîn û wek wana hene, boy wan cenabi Serok Mesud Barzanî wan kara pêş tîne. Qanunnama hemîşeyî Îraqê hell bunê şunda pir pojeyên mezin hene boy avadan kirina Kurdistanê. Serokê hukumeta Kurdistanê

"Azadi" ser nabê Sami Ebdurehman çêbuye û çêdibe. Rojhilata navîn wek wi cuwantir park tune. Hemu rêyên Kurdistanê dê rast kirin. Yê herî girîng niha projeya ava bajarê Hewlêrêye, ser wî xebat dê kirin. Ew projê bi 140-milyon dollarî wê bê

birêz Nêçîrvan Barzanî xut vê meseleyîva mijule. Naha hun dibînin hezarî zêdetir kompaniya henin ku, li Kurdistanê kar dikin. Dehan zêdetir pira çêbune û çêdibin. Parka

avadan kirinê. Vê projeyî Amerîkî wê binine çî. Nêzîkê benc hezar avahîye pir qatî te çêkirin.

– Ew avahiyana wê çend qatibin û hejmara wan çi qasin?

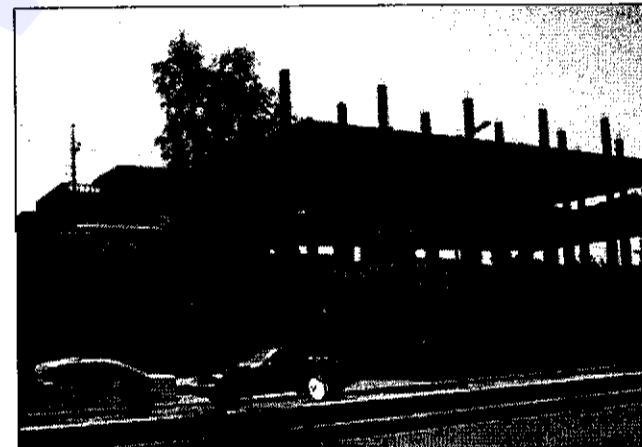
– Li projeyêda ji çar qata heta dazbeh qata ye. Xencî wî projeya qutabxana xwandina bilind, projeya nexaş ana, elektrîkê, balaxana wezareta, evanan hemû me dest pê kirîye. Du sê sala şunda hunê Hewlêreke çindî, xwaşik, bedew bibînin. Xencî wuya, projeya "Şeqle Awsatê" heye kîjanî ku li merkeza bajêrdaye. Budca wî 300 milyon dollarî zêdetire. Projêda çar balêxanê heşt tebeqî têda hene, 9 hezar seyare, maşin park wê bike li qata binî.

– Kek Nowzat boy kela Hewlêrê çî projeyê hukumeta herem heye û bi çi qas dravîva wê bê avakirin?

– Boy nu avakirina Hewlêrê bi serkarîyê

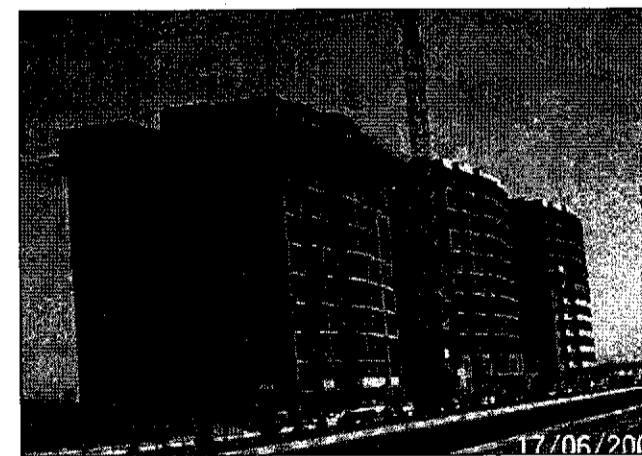
wekî firoka qebûl bike, lê hê xebat ser dê kirin. Wextê firokxane hemu karênxweva amadeve wê bedewike xuşik bide paytexta Kurdistanê Hewlêrê.

serokê Herêma Hukumeta Kurdistanê birêz Nêçîrvan Barzanî konferansek derbaz

– Çi gotinên we heye boy kurdên Azerbaycanê?

– Silavêmin boy kurdên

kir û boy avahîya kela Hewlêrê nêzîkî 35-40 milyon dollarava wê bê sêrî. Firokxana Hewlêrê li Rojhilata navîn herî mezine, niha amedeve

her çar parçên Kurdistanê usa ji ji boy kurdên Azerbaycanê heye. Ew ji birayên mene, daxazêyame ewe ku pişt bidine pişt hev, qewataxwe yek bikin, boy welatêxwe xebatekî baştir bêş bixin, wek te. Eva cara duyemîne van rojên dijwar dêy wek pêşmergên qehreman welatêxwe digerîy û agahî didîy xwandevana. Daxaziyam ewe, pêşmergen rewşenbîrên wk kek Tahir pir bibin.

– Sipas boy hevpeyvînê.

– Ez ji sipasiya we dikim, hun ser sera xêr hatine, Kurdistan velatê hemû kurdane.

Hevpeyvîn bir: Tahir Silêman

Destpêka karwanê enfalkiriyan hat Kurdistanê

Destpêka karwanê enfalkiriyan Kurdistanê, termên 512 barzaniyên enfalkirî, termên şehidên rêya azadî û serfiraziya Kurd û Kurdistanê, îro gehîştin nav hembêzên welatê xwe. Îro 512 ji 8 hezar barzaniyên ko desthilata diktator ya Îraqê ew li sala 1983-ê bi dersokên sor enfalkiribûn, bi dersokên sor û alaya Kurdistanê veşeriyên.

Ew pitşî 22 salan di goreka kumkujiyê de li ser sinorên Îraqê digel Erebiya Seûdî hatin dîtin û îro li balefirxaneyê Hewlêrê ya navneteweyî, li paytextê serbilindya wan, bi merasîmeka neteweyî ya bi xem û serfiraziyê xemil andî pêşwazî li wan hat kirin. Serokê Kurdistanê Mesûd Barzanî, serokomarê Îraqê Celal Talebanî, serokê Parlamentoya Kurdistanê

Ednan Miftî û serokê hikûmeta Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî û gelek kesayetiyan kurd û kurdistanî û Îraqî û navneteweyî û xelkekê mişe beşdarî wê merasîmê bûn. Kurdistan û paytextê wê îro di şînî û reşiyê de, di girî û rondikan de bû, îro dil û sîma û rondikên xelkê Kurdistanê digotin em hemî dayik û bab û bira û xwişk û kur û keçên we şehîdan in. Piştî merasîmê û axiftinên tê de hatin kirin, her 512 termên şehîdan di 512 otomobilan de û bi alayên Kurdistanê werpêçayî ber bi warê bab û kalan, warê şêr û lehengên Kurdistanê û kurdîniyê, ber bi devera xwe, devera Barzanî bi rêketin bona ko li wê derê bi merasîmeka hêjayî wan di goristaneka taybet de bîn razandin.

Mesûd Barzanî: Me îro bi belê dengê xwe da vê destûrê

Serokê Kurdistanê Mesûd Barzanî piştî di referanduma duhî de li ser reşnivîsa destûrê dengê xwe dayî ji rojnamevanan re got:

Hest pê dikim îro rojeka din ya dîrokî ye di dîroka gelê me de. Me îro bi belê dengê xwe da vê destûrê ko berhema xwîna

şehîdan e û keda xebata milletê me ye.

Cihên dengdanê di referanduma duhî de li ser reşnivîsa destûra Îraqê êvarê seet pênc hatin girtin. 15,5 milyon dengderan li Kurdistanê û Îraqê mafê beşdarbûnê di wê referandumê de hebû.

Serokê Komisyona Bilind ya Hilbijartinan li Îraqê Ebdilmihîsin Hindawî duhî êvarê ragihand ko li gor pêşbîniyên destpêkê %61 beşdarî dengdanê bûne. Berpirsiyarê ragihandina komisyona hilbijartinê Adil Lamî got:

Eger giliyên mezin nebin, dê encamên dengdanê nedûrtir ji şê rojan hên ragihandin.

Bingehên dengdanê 6235 bûn, ji wan 5617 ji bo dengdana duhî vekirî bûn.

Dengdanê seet 7-ê spêdeya duhî dest pê kir û serokomarê Îraqê Celal Talebanî kesê yekê bû ko dengê xwe dayî. Celal Talebanî pênc deqîqeyan berî seet heft dengê xwe da. Proses bi giştî, di wan deh seetên dengdanê de, bi rehetî derbaz bû.

Parlemerterê Îngîlîz: Hewldanên kurdan bêbersiv dimînin

Endamê Parlamentoya Ewropayê (PE) yê Îngîlîz John Bowîs ku pêvajoya guftûgoyan a di navbera Tirkiye û Yekîtiya Ewropayê (YE) de nirxand, destnîşan kir ku ew dibînin

hewldanên aliyê kurd ji hêla Tirkiyeyê ve nayên bersivandin û ji ber vê yekê jî dê Pirsgirêka Kurd bînin rojeva Îngiltireyê.

Rêxistinên mîna Navenda Civakê ya Kurd û Tirk, Malên Gel, Navenda Civakê ya Kurd ku li paytextê Îngîlîstanê Londrayê bi boneya çareserkerina pirsgirêkên civakî û riyên çareserkerinê di nav hewldanan de ne, xebatên xwe gur kirin. Serokê Mala Gel İbrahim Doguş û Serokê Navenda Ciwantiyê ya Kurd Erdal Eren, têkildarî pêvajoya guftûgoyan a di navbera Tirkiye-YE'yê de û pirsgirêka kurdan, bi Parlemerterê Îngîlîz yê PE'yê John Bowîz re hevdişînekê pêk anîn.

'Em dê hevgeriya bi gelê kurd re bidomînin' Parlemerter Bowîz li ser mijarê anî ziman ku çareserkerina pirsgirêka kurd a bi riya diyalog, demokratîk û aştîyane bir girîng e. Bowîz di vî warî de ev tişt gotin: "Aliyê kurd ji bo çareseriyê pirsgirêkê gavên berbiçav diavê lê ev gav ji hêla Tirkiyeyê ve nayên dîtin û bersivandin. Divê konferansêk bi mijara pirsgirêka kurd, YE û Tirkiye bi organîzekerin û hemû parlemerterên endamên partiyên tevlêbîni. Hevgeriya me ya bi gelê kurd re dê bidome.

'Divê Tirkiye bi kurdan re aş be' Nûnerên saziyên kurd ên li Londrayê duyemîn serdana xwe bi Parlemerterê Partiya Karkeran ê Herêma Mîtchamê Şîbohain McDonagh re pêk anîn. Di civînê de Serokê Mala Gel İbrahim Doguş û Serokê Navenda Ciwantiyê ya Kurd Erdal Eren bi parlemerterê Îngîlîstanî re têkildarî kurd û tirkên li Britanyayê dijîn û pirsgirêkên ku ew pê re rû bi rû dimînin û çareseriyê pirsgirêka kurd axivîn.

McDonagh da zanîn ku heta Tirkiye pirsgirêka kurd çareser neke, mimkûn nîne ku bikeve Yekîtiya Ewropayê û divê Tirkiye politîkayek bi gele kurd re di nav aştîyê de dijî, bişopîne û xwe ji pevçûnan dûr bixe. McDonagh derbirî ku ew ji ber pevçûnên heyin di nav metirsiyê de ne û ji çareseriyek demokratîk a pirsgirêka kurd, di serî de Wezîrê Karên Derve Jack Straw û hemû rayedarên têkildar, dê ger bi nivîskî ger jî bi devkî ragihîne. McDonagh daxuyand ku ew dê di pêşerojê de jî ji bo çareseriyê zêdetir piştigiriyê bide çareseriyê pirsgirêkê û bînin rojevê.

ŞERAF XAN BIDLİSİNİN "ŞERAFNAMƏ" ƏSƏRİ KÜRD XALQININ TARİXİ MƏNBƏYİ KİMİ ƏSƏRİNDƏN BİR PARÇA

ŞERAF XAN BIDLİSİNİN TƏRCÜMEYİ HALI VƏ YARADICILIĞI

Əvvəlî səhifə 5-də

Onlar İ Şah İsmayilə bildirdilər ki, "Əmir Şərəf qardaşın oğlu Sultan Mirzənin xeyrinə olaraq səni aradan götürmək fikrindədir". Digər tərəfdən isə onlar sünnilərlə yaxşı rəftar etdiyi üçün şahı hədələməyə başladılar. Onlar şahın yatağına hədələyici məktub atdıqdan sonra, şah bir neçə nəfəri sünnilik ittihamı ilə saraydan uzaqlaşdırdı, İ Şah İsmayil 20 il həbsdə qaldığı üçün həddindən artıq bədbin, zəif iradəli və heç kəsə etimad etməyən bir hökmdar idi. Bidlisi yazır ki: "Buna görə də saray müxalifətçilərinin planları baş tutdu, şah əmirlərinin bəzilərini cəzalandırdı, bəzilərinə isə işdən kənar etdi". O, Əmir Şərəf Bidlisini də saraydan uzaqlaşdırmaq məqsədilə (1577-ci ildə) onu Naxçıvan vilayətini idarə etməyə göndərdi. Bu hadisə ilə əlaqədar olaraq Bidlisi yazır: "Bu sür-

gün və uzaqlaşma xoşbəxt taleyimə başlanmasa və vətənə gəlməyimin müjdəsi oldu".

Bu dövrdə Səfəvilər sarayında hərə-mərclik artmış, İ Şah İsmayil öldürülmüş və Sultan Məhəmməd Xudabəndə (1578-1587) hakimiyyətə keçmişdi. Onun zamanında Qızılbaş sərkərdələrindən ibarət olan yeni feodallar arasındakı mübarizənin güvvətlənməsi mərkəzi hakimiyyətin zəifləməsinə səbəb olurdu. Bu vəziyyətdən istifadə edən İ Şah Sultan Murad Azərbaycanı işğal etmək məqsədilə Osman paşasının başçılığı ilə Dərbəndə qoşun göndərir.

Oruc bəy Bəyatın yazdığına görə bu zaman Naxçıvan hakimi Şərəf xan Bidlisi də öz silahlı qüvvəsi ilə Osmanlı ordusuna qarşı çıxmışdı. "Şərəf-namə"dəki məlumatlara görə həmin ildə Bidlisi Azərbaycanı tərk etmişdi. Çünki İ Şah Sultan Muradın göstərişi ilə onu

Azərbaycandan aparmaq və Azərbaycan üzərinə olan yürüşdə ondan istifadə etmək fikrində idi. O, bu işin icrasını kürd əmirlərindən Həkəri hökmdarı Zeynal bəy və Həsən bəy Mahmudiyəyə tapşırırdı. Bidlisi yazır, 3 dekabr 1578-ci ildə 400 nəfər, o cümlədən 200 nəfərlik Ruzəkî qəbiləsi ilə Naxçıvandan Bidlisə tərəf hərəkət etdik.

3 gündən sonra Əmir Şərəf və onun tabeliyində olanlar Van şəhərinə çatdılar. Onlar Xosrov paşa vasitəsilə Əmir Şərəfə təqdim olundu. Sultanın nazirləri, o cümlədən nazir Məhəmməd paşa məktub vasitəsilə Əmir Şərəfə öz hörmətini bildirdi.

Sərdar Mustafa paşa da onun üçün xələt və qızıl tutulmuş qılınc göndərmişdi.

Bu faktlardan aydın olur ki, Osmanlı dövləti Əmir Şərəfi Azərbaycandan aparmaq üçün çoxlu pul xərc etmiş və

xeyli hazırlıq işi görmüşdü. Əmir Şərəf isə Səfəvi dövlətinin zəifləmək prosesini hiss etdiyi üçün Osmanlı hakimiyyətini qəbul etmişdi. Beləliklə, iki dövlət arasında çərayan edən ziddiyyətlərin ardınca gədən digər kürd əmirləri kimi, Əmir Şərəf də 1542-1578-ci illərdə Azərbaycanda təlim-tərbiyə və təhsil aldığı, uzun zaman Səfəvilərə xidmət etdiyi halda, Azərbaycanı tərk etmişdi. O, 37 yaşında ikən Kürdüstanə gəlmiş və öz irsi mülki Bidlis vilayətinin əmiri olmuşdur.

Əmir Şərəf Kürdüstanə gəldikdən sonra İ Şah Sultan Muradın Gürcüstan, Şirvan və Azərbaycanın başqa mahallarına qarşı 10 il (1578-1587-ci illər) davam edən hərbi yürüşlərində iştirak edərək sultana olan sədaqətini özünün əməlləri ilə göstərmiş və ondan razı qaldığını bildirdi. İ Şah Sultan Murad tərəfindən yazılan hə-

min məktublarda birində deyilir: "Şərəf xan! Sizin sədaqət və fədakarlığınız dərğahı aliyə məlum və bizim dərğaha qəbul olmuşsunuz ətayc şah-nədən binəsib deyilsiniz.

Bu müzəffər səfərdəki rəhbərliyinizdə göstərəcəyini söylər, yenidən sizin dərəcə və şərəfinizi artıracaqdır. Ona görə də lazımdır ki, öz hökumətin və hövzəyi əyalətində olan dilavərlərlə birlikdə, bizim qoşuna birləşərək böyük sərkərdələrimdən olasınız. Çünki əcdadımın apardığı yaxşı vuruşmalardan xəbərım vardır.

Əminəm ki, siz də ali məqam sənəhdarımın rəyi ilə gözəl məsləhətlər verməkdən imtina etməyəcəksiniz".

Bu məktubdan bir daha aydın olur Azərbaycana yaxşı bələd olub və sərkərdəlik bacarığına malik olan Şərəf xan Sultan ordusunda əhəmiyyətli rol oynamışdır. Osmanlıların

Azərbaycana olan bu hərbi səfəri nəticəsində Təbriz şəhəri 1585-ci ildən 1602-ci ilə qədər, yəni 17 il Osmanlıların əlində qalmışdı. 1583-cü ildə isə sərdar Fərhad paşa İrəvanı işğal edib orda qala tikdirdiyi zaman Şərəf xan Bidlisi, Şahın böyük əmiri Həsən paşa ilə birlikdə Tiflisin və ümumiyyətlə Gürcüstanın xəzinəsinə və ərzaq mallarını gətirmək üçün İ Şah Sultan Murad hər il 200 min Osmanlı axçası məbləğində vergi gətirən Muş (hazırda Türkiyə tərkibinə daxildir) əmirliyini də Bidlis vilayətinə əlavə etdirdi.

Beləliklə, Əmir Şərəfin illik maaşı 410 min axçaya bərabər oldu. Müəllif qeyd edir ki: "Hələ o vaxta hədəf Ali Osman sülaləsi heç bir vilayətin əmrinə belə mərhəmət göstərməmişdi". Bidlisi öz tərcümeyi-halını, bir cümlə ilə başa vurur: "İndi hicri 1005-ci ildə zilqədə (iyun 1597-ci il ayının axırındır) İ Şah Sultan Məhəmməd xanın (1594-1603) sayəsində irsi mülkinin hökmdarlığı özündədir. Lakin bu yüksək vəzifədən böyük oğlum Şəmsəddin bəyin xeyrinə olaraq əl çəkmişəm".

Ardı var.

Иракские курды торжественно перезахоронили останки части погибших от рук режима Хусейна в 1983 году накануне суда над ним

В Эрбиле прошло массовое перезахоронение останков 512 курдов из почти 8000, уничтоженных иракскими войсками в 1983 году

Они шли один за другим. И они пришли. Покрытые курдскими флагами гробы вносили один за другим более часа в понедельник, это иракские курды проводили первое массовое перезахоронение жертв режима Саддама Хусейна. 512 гробов, каждый из которых внесли солдаты почетного караула, представляют лишь часть из 8000 курдов, которые были убиты иракскими правительственными войсками в августе 1983 года. За эти преступления последовала правительственная кампания, которая в конце 1980-х годов привела к уничтожению 4000 курдских деревень.

Похороны, которые прошли за два дня до открытия суда над Саддамом Хусейном в Багдаде, это редкий случай коллективного перезахоронения иракских курдов. Но часть людей здесь хотела бы, чтобы в этом процессе был сделан еще один шаг вперед - увидеть, как Саддам Хусейн будет осужден за преступления его правительства против курдов, на которых пришелся главный удар жестокости режима.

Иракский специальный трибунал начнет рассмотрение дела об убийстве в 1982 году 140 шиитов из городка Дуджэйл (Dujail), после того, как в этом городке произошла попытка покушения на Хусейна. Уже одно дело по Дуджэйлу может привести к вынесению смертного приговора, курды в северном Ираке говорят, что они хотели бы, чтобы первым расследовались преступления в Курдистане.

"Я уверен, что мой

отец здесь", -- говорит Ребвар Разаман Абдулла, обводя взглядом ряды гробов, ничем не отмеченных и только завернутых в курдские флаги. Г-н Абдулла был еще младенцем, когда иракские войска окружили деревню и ворвались в их дом. Его отец, студент-медик, успел одеть только

один носок перед тем, как его забрали вместе с другими мужчинами клана Барзани, которым было больше 10 лет.

Он говорит, что его мать до сих пор носит траур. "Мы питались горем, а не хлебом", --

говорит Абдулла.

Суд над Хусейном - это "правильно", "это будет уроком всем диктаторам", -- говорит он, но курды "не поймут, если Саддам не будет осужден за преступления против нас. Это несправедливо".

Следователи нашли 270 массовых захоронений по всему Ираку, в которых, как подозревают, останки десятков тысяч людей, в том числе курдов, шиитов и других политических оппонентов режима Хусейна.

"Клан Барзани был первым, кого хотели уничтожить во время этого геноцида, и кровавое истребление тех, кто принадлежал к роду Барзани пока-

живыми в массовую могилу".

Клан Барзани мог сделать объектом преследования во время ирано-иракской войны. - говорят курды, -- потому что возглавлявшаяся Барзани Демократическая партия Курдистана, по одному из (правительственных) отчетов, рассматривалась

произшло в Ираке", - говорит Исан. - "Чтобы боль утихла понадобится много времени, это не просто".

Кроме того, что на церемонии было заявлено, что "свобода курдов - это результат этих жертв", был прочтен стих из Корана, который гласит: "Не забирайте душу, этого не позволяет Бог, кроме как в качестве мести".

Созан Субхи, которая потеряла 32 родственников в 1983 году, говорит, что она понимает эти чувства и думает, что Хусейн будет подвергнут суду и казнен.

"Сейчас мы знаем, что они мертвы и мы их хороним. Все эти останки свидетельствуют против Саддама", -- говорит госпожа Субхи, со слезами на глазах она несет портрет своего дяди Искандара Махмуда. - "Я надеюсь, что я увижу (Хусейна) мертвым, но я надеюсь, что его расстреляет кто-то из тех, кого он пытался уничтожить".

лись в отношении курдов в прошлом, у нас не будет справедливого будущего", -- говорит Мохаммед Исан, министр по правам человека в региональном правительстве Курдистана, которое и провело расследование массового захоронения.

"Это очень важно для семей, потому что они ждали 23 года, и хотя есть глубокая печаль, но есть и успокоение", -- говорит г-н Исан. Он занимается 17230 случаями исчезновения или гибели курдов, и готовит запросы на компенсацию семьям жертв.

"Сейчас время для международного сообщества узнать, что

как "передовой отряд иранского влияния в северном Ираке" в начале 1983 года.

Останки, находящиеся в 512 гробах, были извлечены из массового захоронения в южном Ираке, в отдаленной пустынной треугольнике, который образуют границы Ирака с Кувейтом и Саудовской Аравией. Большие фотографии работы судмедэкспертов показывают черепа с пробоинами от пуль, и множество курдских тюрбанов, обычных для клана Барзани.

"Без того, чтобы разобратся в беззакониях, которые твори-

Лишь в двух из четырех суннитских провинциях Ирака, которые могли сыграть решающую роль на референдуме, арабы-сунниты высказались в подавляющем большинстве против основного закона страны. Против проекта конституции проголосовали избиратели провинций Салах-эд-Дин (провинция севернее Багдада) и Анбар (провинция, занимающая запад Ирака вдоль границы с Сирией).

олько на результатах голосования в этих провинциях сказалась позиция Иракской исламской партии, но ясно, что причина не только в смешанном населении этих провинций.

Шииты и курды в свою очередь также проголосова-

и избирателей Багдада, где голосование проходило массово, высказались в пользу конституции, что свидетельствует о том, что шиитский блок сохранил единство.

Иракские и региональные наблюдатели уже заявляют о том, что результаты референдума практически ясны: проект конституции получил необходимую поддержку. Он одобрен подавляющим большинством населения Ирака, в том числе и частью арабов-суннитов.

К сожалению, интрига референдума заключалась в том, смогут ли арабы-сунниты заблокировать утверждение конституции.

Не смогли, несмотря на почти единодушное голосование против проекта конституции в составляющих сердцевину их земель провинциях Анбар и Салах-эд-Дин. Критически важной будет дальнейшая реакция лидеров арабов-суннитов на результаты состоявшегося референдума: примут ли они этот результат как волю большинства народа Ирака или продолжат попытки оспорить силой наступление нового периода в политическом развитии страны.

Конституция Ирака получила одобрение

В Салах-эд-Дине, административным центром которой является родной город Саддама Хусейна Тикрит, при явке в 80 % сказали "нет" 70 % голосовавших. В провинции Анбар явка составила 90 %, и почти 99 % избирателей отвергли предложенный проект конституции.

Обратная ситуация сложилась в провинциях Дияла (столица Баакуба) и Ниневия (столица Мосул).

В Дияле, расположенной на востоке Ирака, за проект конституции высказались 70 % избирателей. В северо-за-

падной провинции Ниневия, результаты референдума в которой стали известны позднее других, 300 тыс. избирателей сказали "да", в то время как против высказались лишь 80 тыс. проголосовавших. Как сообщила представитель региональной избирательной комиссии Самира Мухаммед, уже подведены итоги на 260 из 300 избирательных участков.

"Вряд ли результаты по оставшимся 40 участкам смогут изменить расклад сил", - заметила она. Сегодня еще сложно сказать, нас-

ли дружно за одобрение конституции.

Так, в провинции Кербела "за" проголосовало 95% пришедших на избирательные участки, хотя явка составила 60%, что значительно ниже, чем было на парламентских выборах в январе, когда она превысила 80%, но тогда выборы проходили по одному избирательному округу, и поэтому был дорог каждый голос.

В целом явка в шиитских провинциях составила от 33 до 66% от числа зарегистрированных избирателей. 90%

Проект основного закона Ирака - лучшая конституция на Ближнем Востоке, считает иракский президент

Вынесенный на сегодняшний референдум проект конституции Ирака - это лучшее, что можно было сделать в настоящее время, заявил иракский президент Джалал Талабани. "Это лучшая конституция на Ближнем Востоке", - заявил он на избирательном участке в центре Багдада несколько минут спустя после того, как опустил бюллетень в урну для голосования.

Президент Ирака также выразил мнение, что арабы-сунниты также поддержат проект конституции страны. "Большинство суннитов - за конституцию; те же, кто выступают против, представляют собой меньшинство, - заявил Талабани. - Нельзя позволить меньшинству навязывать свою позицию всему народу Ирака". По словам Талабани, "арабские спутниковые телеканалы преувеличивают степень суннитской оппозиции проекту". "Как можно говорить о том, что сунниты против конституции, когда такая

крупная (суннитская) организация, как Исламская партия Ирака, поддержала ее?", - сказал президент.

Президент Талабани и премьер-министр Ирака Ибрагим аль-Джаафари стали одними из первых иракцев, принявших участие в референдуме. Они пришли на участок в строго охраняемой "зеленой зоне" в центре Багдада, где находятся иракские правительственные учреждения, западные военные и гражданские представительства, сразу после его открытия в 07:00 (08:00 мск). Всего в Ираке сегодня работает более 6 тысяч пунктов для голосования. Голосование проходит в условиях максимального усиления мер безопасности, которые начали действовать в стране с четверга. Численность американских войск в Ираке доведена накануне референдума до 156 тысяч человек. В день проведения январских выборов от рук террористов погибло, по меньшей мере, 44 че-

ловека. Власти страны пытаются минимизировать потери среди населения при голосовании сегодня.

Курд Талабани и шиит аль-Джаафари представляют собой две крупные этно-конфессиональные группы, подавляющим большинством поддерживающие положение документа. Аятолла Али ал-Систани вчера в пятничной проповеди призвал шиитов поддержать конституцию. Часть шиитов, возглавляемая Муктадой эс-Садром, критикует положения конституции, где говорится о федерализме, но их лидер не заявил однозначно, что надо голосовать против, поэтому можно рассчитывать, что Багдад, где кроме арабов-суннитов, много сторонников эс-Садра, все же проголосует за конституцию.

Главным оппонентом проекта основного закона могут стать арабы-сунниты, чьи лидеры считают, что провозглашаемый им принцип федерализма может привести к

расколу страны. Благодаря обещанию властей предоставить возможность для внесения изменений в проект конституции уже после его одобрения на референдуме, о своем решении поддержать его заявила влиятельная суннитская Исламская партия Ирака. Ответ боевиков последовал незамедлительно: вчера они взорвали дом руководителя отделения Исламской партии в Рамади и разбомбили пустой офис партии в Багдаде.

Вместе с тем, другие крупные организации арабов-суннитов, такие как Ассоциация исламских богословов, отказались одобрить документ и призвали сторонников сказать нет проекту конституции, поскольку он, по их словам, служит интересам США и шиитов. Позиции арабов-суннитов сильны в провинциях Анбар и Салах-эд-Дин, где они могут набрать две трети голосов участников референдума против конституции.

Президент США поздравил иракцев с проведением конституционного референдума

Президент США Джордж Буш поздравил иракцев с проведением конституционного референдума, который, по его мнению, стал победой над терроризмом. В ходе состоявшейся сегодня краткой встречи с журналистами хозяин Белого дома расценил как позитивный фактор участие в субботнем референдуме большого числа иракцев, в том числе арабов-суннитов.

К тому же, подчеркнул президент, уровень насилия во время нынешнего голосования был гораздо ниже, чем в ходе предыдущих выборов в Ираке.

"И мы, и иракцы считаем, что лучшим способом продвижения вперед является демократический процесс", - подчеркнул Буш.

Политические противники президента - демократы склонны более пессимистично расценивать результаты референдума. Они считают, что конституционный референдум в Ираке "стал шагом назад" в процессе политического урегулирования в этой стране. Такое мнение высказал американский сенатор-демократ Карл Левин.

В воскресном интервью телекомпании "Эн-би-си" еще до подведения итогов референдума этот авторитетный американский законодатель отметил,

что эта оценка будет справедливой и в том случае, если результатом референдума будет одобрение конституции, и в том, если окажется, что иракцы ее отвергли. По словам сенатора, проект конституции представляет собой документ, который "разделяет, а не объединяет иракцев", поскольку в нем не решены многие важные вопросы, в том числе вопрос о том, сколько автономии получают различные регионы Ирака. Если конституцию одобряют, иракцам придется заниматься несколько месяцев тем, чтобы внести в нее поправки, а если не одобряют, то многие месяцы уйдут на составление нового проекта, считает Левин.

В свою очередь, другой влиятельный сенатор-демократ Джозеф Байден в интервью телекомпании "Си-би-эс" высказал предположение, что в краткосрочной перспективе не следует ожидать, что насилия в Ираке пойдут на спад. Если сунниты примут активное участие в предстоящих в декабре парламентских выборах, а затем, в начале будущего года, поддержат процесс внесения изменений в конституцию, то теоретически можно ожидать ослабления повстанческого движения, сказал сенатор.

Однако это никак не скажется на активности иностранных боевиков, которые действуют в Ираке, подчеркнул Байден.

"Diplomat" qəzetinin redaksiya heyəti Babayev Əmirxan Əmrəli oğlunun vəfatından kədərlər və ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

"Diplomat" qəzetinin redaksiya heyəti Rzayeva Nəciyə Mirzə qızının vaxtsız vəfatından kədərlənir və ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

TƏSİSÇİ VƏ BAŞ REDAKTOR:
TAHİR SÜLEYMAN

İMTİYAZ U SERNİVİSAR:
TAHİR SİLƏMAN

УЧЕРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:
ТАХИР СУЛЕЙМАН

Tel: +994 50 352-33-18

Azərbaycan şöbəsinin redaktoru:
NƏRİMAN ƏYYUB
Tel: 050 379-92-93

Xüsusi müxbir:
RAMİZ CƏBRAYİLOV

Əlaqə telefonu:
422-38-26

Müəlliflərin mövqeyi redaksiyanın mövqeyi ilə üst-üstə düşməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri, 40
S. Mehmandarov küç.
ev 25. mən. 17
Adres: Bakı 40, pos. Ul.
S.Mehmandarova, dom 25. kv.17
Navnisan: Bakı 40 soqaq
S.Mehmandarov xani 25. mal 17

e-mail: diplomat_gazeti@box.az
Şəhadətnamə: N FŞ 005004966

BUSB-un 2 saylı
Sabunçu rayon filialı
VÖEN 1800061582
H/h 438010000
Qəzet "Zaman" mətbəəsində hazır
diapozitivlərdən çap olunmuşdur.
Sifariş: 961
Tiraj: 2500